

MAGYAR MŰSA.

Költ Bétsben 8. Decemberben 1787.

Edgy Bújs penna Játéka. Miskóltz 3-dik Juny.

U éthe edgy folyó viz hires a' nevéül,
Azt irják a' Koltök ennek a' vizérül,
Hogy a' ki belölle iszik bánatjában,
Meg vidul a' szive keserves bajában.
Gyötrö kinairul majd el-felejtkezik,
Többe jajairul meg-nem emlékezik.
Bár tsak az a' Patak, melly ablakom alatt,
Tsendes folyásával mosza a' köfalat.
Bujt el-felejtetö Lethévé változna;
Ugy tovább két szemem tám nem siránkozna.
Mert tellyes mértékkal ebbül a' Lethébül,
Innám bő részt vennék felejtö vizébül.
De jaj! nem változik ez épen Lethévé,
Ennek vize nem lesz a' Lethé vizévé.
Söt ez hozá hirül okát a' bajómnak.
E' leve Postája zokogó jajómnak.
Minap onnan felyül lasu jövésével,
Illy szomoru hirt hoz tsörgedezésével:
Oda van igaz sziv Lelkednek Kedvelö,

X x x x

Ma

Ma lett edgy idegen embernek Jegyese ;
 Két Szivetek edgy volt ma el-válatztották,
 A' máséhoz szived , szivét forraíztották
 Mint a' kít Jupiter menny-öve földre ver
 El rémul, meg némül, le rogy, és ott hever.
 Él az; de nem tudja él é vagy tám meg holt,
 Olyá lett mint a' kit fedez edgy gyáfzos bólt.
 Én-is szinte élet 's halál közt így voltam;
 Meg némultam, hogy a' hirt hallám nem szóltam.
 El fogódot Szivem, konyveim tsorgóttak,
 Nyelvem nem szólhatót, tsak azok szollottak.
 Azok jelenték ki Szivem belső baját,
 Azok beszéllék ki némult nyelvem jaját.
 Sokáig így voltam, semmit sem érzettem,
 Mint a' kít a' Guta meg utt olyá lettem.
 De hogy a' bú terhe tágitá Szivemet,
 Kezdem fel-emelni laisanként szememet.
 Fel-éledtem; de jaj mit téfzen így élni,
 Minden pillantásban halált kell remélni.
 Mert a' bú özöne úgy járja Szivemet,
 Hogy sohól sem lelem nyugovó helyemet.
 Szánom, igen szánom az én Kedvesemet,
 Tudom el-válása engem földbe temet.
 Az ég-is könyvezé keserves forfomat,
 Az-is észre vevé az, én nagy bajomat.
 Mert a' mikor öllem ötet el-szakaszták,
 Idegen Személyhez erővel ragaszták.
 Bé bőrukt, szuntelen esővel könyvezék;
 Még a' fellegek-is bánatim érezék.
 Kegyetlen Kerítők Szivét a' Szivemtül,
 Mért szakasztátók-el Lelkét a' Lelkemtül.
 Hiszem az én Szivem az ő jó Szívével.
 Edgy volt az én Lelkem az ő jó Lelkével.

Kár-

Kár
 E
 Én
 De
 Az e
 El
 Kedv
 Ne
 Mert
 Te
 Még-
 Ho
 Közö
 Szí
 Bár ts
 Let
 Ugy t
 Ho
 De ho
 Én-
 Hanem
 Mir
 Ohajt
 Soh
 F
 mi M
 vala v
 igen sz
 Titulus
 dalati
 Társaj

Kérhozatós vétek a' hiv szeretőket
Edgy mástól el-venni erőszakkal őket.
Én nem átkozodom; mert a' nem kenyerem,
De azt bátorsággal ki-mondani merem.
Az egek igazak a' Gómsz-tévőket,
Előbb a' vagy később meg büntetik őket.
Kedveském mit mondjak néked utoljára,
Nem akarnék szólni Szived fájdalmára.
Mert bátor én másért tölled meg-vettettem,
Te páros én árva Gerlitzévé lettem.
Még-is holtig Téged annyira szeretlek,
Hogy ártalmas Szívvel jóha sem illettek.
Köszönöm, mig tartott hozzám, hiveségedet,
Szivemben hordozom azért a' nevedet.
Bár csak Penelope hiv Ulifesedhez,
Lettél vólná Lelkem igaz Kedvesedhez.
Ugy többel tartoznám a' Te hiveségedért,
Holtig kötelefed vólnék Szerelmedért.
De hogy a' nem lettél rólla nem tehetek,
Én-is tovább Lelkem hived nem lehetek.
Hanem hived helyet mig el-nem enyészek,
Mind addig Tenéked gyász oszlopod lélszék.
Ohajtva Szivemben mindég emlegetlek,
Sohajtlak, kívánlak titkon így szeretlek.

Rég, hogy edgy bizonyos hir-adással adós a'
mi *Műjánk* az ő E. Olvasóinak. Még 1785-ben jött
vala világozságra edgy 8ad részben 9 árkusból álló
igen szép Magyar Verseken iratott Könyvetske illy
Titulus alatt: *Utazó Lélek*, az az: széllyeljáró gon-
dalati edgy olyan *Léleknek*, ki az embereknek
Társaságát edgy kevéssé el-hagyván, fel-repült a'

naphoz, és azzal edgyütt a' Világnak bizonyos részét fel-járván, utozásjáról számot ad. Iratott T. T. Göből Gáspár Ur Ketskeméti Prédikátor által, és nyomtatott Pesten a' Trattner Ur betüivel. Ezen előttem Setétben lévő Könyvetske tsak a' napokban akadván kezembe, midön gyönyörűséggel olvasnám, e' következő Versekre akadék a' 7-dik Részben Ásiáról:

A' mint a' föld magát felénk fordította,
 A' leg első rangot Ásia tartotta.
 Sina, Siám, Mogól, Perfa, Tatár, Török,
 Itt fekszik. A' többi majd mind Muszka Örök.
 Ezek a' nagy roppant térségü Országok,
 A' földről nézőknek mind edgyedgy Világok.
 Ha ki ezek kozzul tsak edgyiket bírja:
 Magát a' Királyok Királyának írja.
 Nagy Név! De oh! mi ez a' valóság nélkül?
 Hó-halomra épült ház, a' melly széllyel dal.
 Királyoknak lenni más kis Királyoknak,
 'S azonban fziyekkel nem birni azoknak.
 Ez, nem egyéb, hanem félelmek' kut-feje,
 Minden Hatalomnak van rendelt ideje,
 A' nagy Hal el-nyeli a' kisebb halakat,
 Ennek a' Halászók vetnek fonalakat.
 'S a' mikor úszkálna jól-lakva kedvére:
 Vatsora lesz kevély húsából estvére.
 Sőt fokszor az el-nyelt kis apró halatskák,
 A' nagyot meg-fogó el-rejtett vas-mátskák.
 A' kevély Afsirust, a' Médus el-nyelte,
 Ezt a' Perfa, maga alá meg-nyergelte.
 Ez, edgy Hérósnak-e? vagy mond Vakmerőnek,
 Hérósnak-mert engedte minden-e Menykönek.

Ez,

Es, mondom Sándornak lesz ismét prédája.
Sándor csak nem egész Áfia Királya.
Meddig tart? Ah! ne kérd. Azt a' kevélységet,
Kit ugy kelle nézni mint föbb ellenséget,
Sándor, hogy a' maga Királyává tette:
Minden koronáit azzal el-vesztette.

Es Ugyan azon Résznek végén:

Oh! mennyivel drágább az olly Birodalom!
Mellyel edgybe-kötve van a' nyugodalom.
Melly a' Békeféségnek szeretetésén épül,
Bár hadi virtusa leg-felsőbb poltzon ül.
Nem bánt senkit. mikor őt senki nem bántya:
De ha kell a' kardját vitézül ki-rántya.
Mikor kebelében tsendesen élhetni,
A' szomszédal, tudja magát betsültetni.
A' szem, a' száj, a' kéz, dolgokban el-járnak,
Magokra buntetést csak a' roszszak várnak.
A' köz-jóra néző Törvények hatalma,
A' jó 's igaz ügynek bizonyos oltalma.
A' Fő, a' tagokra vigyáz 's igazgattya:
Minden tag a' Főhöz hűségét mutattya.
Edgymást költsönösen minden tag szereti;
A' leg-kifsebbnek-is van nagy betsületi.
Ha a' nyelv 's a' vallás tenne külömbséget:
Az Egyházafi-név szül köz sziveséget.
Bár légyen az illyen Ország napkeleten:
De nagy neve el-hal, túl az enyészeten.
Királyok! ama nagy Király Helytartói!
A' föld lakosinak Fo Igazgatói.
Kik Országitokat igy bóldógittyátók,
Soha el-nem hervad ékes korónátók.

Még

Még akkor-is mikor itt lenni meg-szüntök,
 'S szemünk elől, mint az áldott nap el-tűntök,
 Bölts Orizáglástoknak Ditsőséges Neve,
 Meg-marad, mint a' Nap Természeti heve.

Ezen olvasásra méltó Könyvetskét a' Hazabéli
 Könyvkötőknél lehet, a' Magyar Versekk olvasásában
 gyönyörködőknek találni.

Edgy Hazafinak Jelentése.

A' Magyaránál, magyarul kellene beszélni, azon-
 ban a' Felsőségnek Rendelése, a' Magyar-Hazában,
 Német Nyelven, adogálnak ed egymásnak kezeket.

A' Rendeléseknek vége, a' bé-tellyesítés. En-
 nek a' meg-értés, eszköze. A' meg-nem értetnek,
 kotelező ereje nem lehet. Mivel:

Az Időknek engedelmeskedni kell; a' Törvény
 mind addig Torvény: még más Törvény által, a'
 Tormény Nevet el-nem veszi. Törvény azért, az
 Ujj-Ordo Judiciarius: Törvény az Ujj-Criminalis
 Praxi-iss. —

Buzgóbb indulattya volt hajdan a' Hazafiaknak
 a' Hazához. Nem csak Verbötzinknek, az 1637-dik-
 ben, és Kitthonitsnek az 1647-dikben, Magyar
 Nyelvre lett Forditását olvasuk; de a' Hazába Se-
 reglett 's meg telepedett Németeknek kedvéért, az
 első az 1699-dik Elztendöbéli Fordításból, Néme-
 tül-

is olvashattuk. Most a' Magyar kevelset hajt
szagával.

Az Ujj-Törvényes Rend, két Esztendőktől fog-
va, Deák és Német nyelveken kezünkben forog.
Várva vártam, a' Magyar Forditást mind máig, Hi-
sét sem hallom.

Édes Hazámhoz való igaz szeretetem, kifizett
arra: hogy a' mely váratlan Törvények (az Ujj Ju-
diciarius Ordo: az Ujj Criminalis Praxis) idegen
nyelven tétettek kezeinkben: azokat saját nyelveken
közöllyem azokkal; a' kik szinte ugy nem értik a'
Deákot mint a' Németet, azonban, ha akar mellyi-
re ellen, vétkezni találunk: a' Német és Deák
Könyvből, Magyarán buntetendők léteznek.

En előttem ugyan, minden más esze után való
koskodás, utálatos. Másé az: a' mi máséből for-
tatik. Tsak az a' mi saját szüleményünk, a' mi
származik. Sajnálásra méltó ehhez képest:
egy annyi ezer ujjabb 's ujjabb Könyvek közt,
eg lehet, edgy 's két Magyar Találmányt találni.
Magyar munkának pedig, más nyelvekre való által-
telét, még tsak annyit sem. A' sok ezerek, jeles-
en, a' kinknek a' Közönségtől, vagy a' Fejedelem-
bizonyos és bőv kenyerek vagyon, tsak élnek
halnak; annyi Ezer Edgyházi 's a' t. szolgák mit
szünek 's tettek? Éltek.

Ámbár tehát Forditással elő állani, soha szán-
tom 's kedvem nem volt; mind-azáltal mivel a'
Tör

Törvény, a' Törvény-hozó Felsőségnek tulajdona-
itt a' Fordítás el-kerülhetetlen.

Illy okokon hozzá fognék, a' jelentett Ujj-Tör-
vények Magyarra való Fordításokhoz; ha azokat ek-
koráig, más valaki, munkába nem vette volna. Időm
lenne ezekre e' Télen. Tavaszkor szántogatni kell
Nem kellene: ha a' Háladlan Haza, a' melynek szőlő-
gálattyára magamat el-készítettnek lenni, esmérem,
a' mellynek úgy-is mint Prokátór, úgy-is mint az
előtt, két Vármegyék Tábla Birája, hiven és jó Le-
lekkel szolgáltam, Erdemimről el nem felejtkez-
vólna. Lássa! nem magam vagyok így. Végtére

Két Hónapóig függesztve hagyóm, a' Cze-
ki-tett munkát, hogy ketten, vagy többen, edgig
ne írjúnk, következésképpen Fáradozásóm haszont-
lan ne legyen: a' Tűdősítástúl függendő leszek.

Rosnyón Sz. András Havának
15-dik napján. 1787.

Cházár András.

Me-
Jo-
R-
Melly
Tró-
Vajha
Ver-
Most,
Net-
Minde-
Go-
Troja
Es
Antilo-
Szi-
Vagy
Mo-
Tépo-
Ujj-